

Czy „porcelanowy” homografit jest przeciwwskazaniem do przeznaczeniowego wszczepienia zastawki płucnej?

Opis przypadku

Is the “porcelain homograft” a contraindication for transcatheter pulmonary valve implantation?
A case report

Marcin Demkow¹, Witold Rużyłto¹, Elżbieta K. Biernacka², Jacek Różański³, Mariusz Kuśmierczyk³

¹Klinika Choroby Wieńcowej i Strukturalnych Chorób Serca, Instytut Kardiologii, Warszawa, Polska

²Klinika Wad Wrodzonych Serca, Instytut Kardiologii, Warszawa, Polska

³Klinika Kardiochirurgii i Transplantologii, Instytut Kardiologii, Warszawa, Polska

Post Kardiol Interw 2011; 7, 4 (26): 323–326

DOI: 10.5114/pwki.2011.25794

Streszczenie

Przeznaczeniowa implantacja zastawki płucnej jest nową metodą leczenia chorych ze złożonymi wrodzonymi wadami serca, u których po operacyjnej rekonstrukcji drogi odpływu prawej komory doszło do zwężenia lub niedomykalności zastawki pnia płucnego. Najlepszymi kandydatami do zabiegu są chorzy z homografitem płucnym lub innym pełnym konduitem w drodze odpływu prawej komory. W pracy opisano pacjenta po rekonstrukcji drogi odpływu prawej komory za pomocą homografitu aortalnego, u którego wystąpiło powikłanie w trakcie zabiegu nieoperacyjnego wszczepienia zastawki płucnej.

Słowa kluczowe: przeznaczeniowe wszczepienie zastawki, zastawka płucna, homograft aortalny, płucny, pęknięcie homografitu

Abstract

A male patient had a repeat surgical right ventricular outflow reconstruction with the aortic homograft, for pulmonary atresia at the age of 7 years. At the age of 17 a homograft dysfunction (with predominant stenosis) developed and he was admitted for transcatheter pulmonary valve implantation. Severe calcifications of the total homograft wall were recognized. A homograft rupture with contrast extravasation to the mediastinal space occurred at the superior margin of the stent implanted for valve presenting. A covered stent was implanted to cover the leak, but this resulted in a second homograft rupture at the distal margin of the stent. The extravasation was estimated to be small and stable, and a Melody pulmonary valve was successfully implanted on a 20 mm system. Repeat planned angiography 4 days after the procedure revealed significant enlargement of the pseudoaneurysm and the patient was sent for surgery. Right ventricular outflow was uneventfully reconstructed with a pulmonary homograft. Excised old aortic homograft walls had an eggshell appearance. We suggest that a “porcelain” aortic homograft should be a contraindication for transcatheter pulmonary valve implantation.

Key words: transcatheter valve implantation pulmonary valve, pulmonary, aortic homograft, homograft rupture

Opis przypadku

Siedemnastoletni pacjent z atrezią płucną, po zespoleniu Potts’a w 1. i Blalocka-Taussig w 2. roku życia, po całkowitej korekcji wady serca z implantacją homografitu płucnego rok później, a następnie po wymianie homografitu płucnego na homograft aortalny w 7. roku życia, został skierowany do Instytutu Kardiologii z powodu ciał

snego zwężenia homografitu. Pacjent skarżył się na ograniczenie tolerancji wysiłku od kilku miesięcy (NYHA II). W badaniu dopplerowskim stwierdzono gradient płucny 90 mm Hg. W badaniach obrazowych (echokardiografia 2D i rezonans magnetyczny) uwidoczono homograft wszczepiony ekstraanatomicznie do przodu i w bok od ujścia natywnej tętnicy płucnej, zwapniały, zagięty

---

Adres do korespondencji/Corresponding author:

prof. dr hab. n. med. Marcin Demkow, Klinika Choroby Wieńcowej i Strukturalnych Chorób Serca, Instytut Kardiologii, ul. Alpejska 42, 04-628 Warszawa, Polska, tel.: +48 22 343 43 42, faks: +48 22 343 45 16, e-mail: mdemkow@ikard.pl

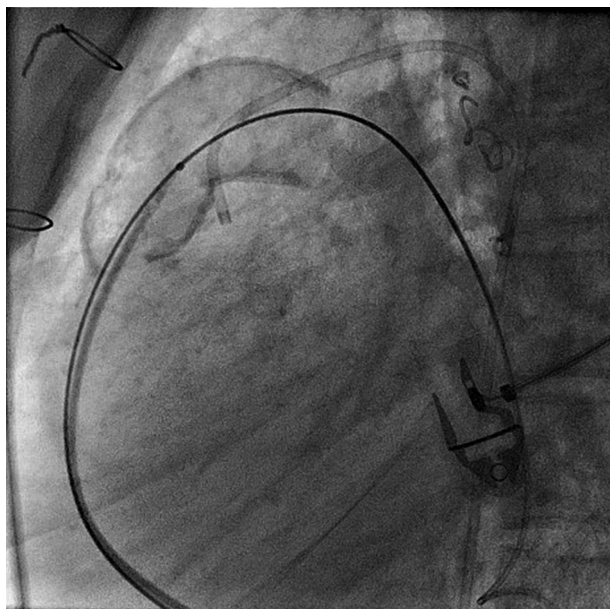
Praca wpłynęła: 14.11.2011, przyjęta do druku: 18.11.2011.

w początkowym odcinku. Prawa komora była nieznacznie powiększona (EDV/BSA 125 ml/m²) z łagodnie obniżoną frakcją wyrzutu (46%). Wymiary pnia płucnego na poziomie zastawki 13 mm × 19 mm (średnio 16 mm), w połowie długości 17 mm × 19 mm (średnio 18 mm), w miejscu rozwidlenia 14 mm × 18 mm (średnio 16 mm) stwarzały warunki do przeznaczyniowego wszczępienia zastawki płucnej Melody™.

Opis zabiegu

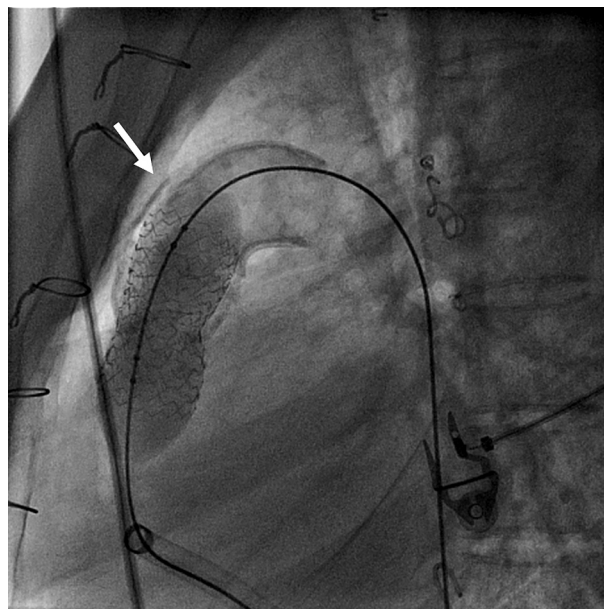
Zabieg wykonano w znieczuleniu ogólnym, z dojścia przez nakłucie prawej żyły udowej. W cewnikowaniu prawego serca stwierdzono ciśnienie w tętnicy płucnej 15/10 mm Hg, a w prawej komorze 66/3–7 mm Hg, przy ciśnieniu w aorcie 104/59 mm Hg. Z powodu bardzo nasilonych zwapnień zarys ścian homograftu był bardzo dobrze widoczny na skopii (ryc. 1.). Wykonano angiografię drogi odpływu prawej komory z jednoczesną koronarografią selektywną, stwierdzając istotne zwężenie oraz bardzo rozległe zwapnienia homograftu i bezpieczną odległość tętnic wieńcowych od miejsca, gdzie planowano wszczępić zastawkę. W celu przygotowania miejsca dla zastawki [1, 2], na balonie o średnicy 20 mm typu BIB (balon w balonie) zamontowano stent o długości 36 mm (intra-stent LD max, ev3 Inc. Plymouth Minnesota) i wprowadzono go po sztywnym przewodniku w miejsce zwężenia. W trakcie rozprężania stentu doszło do pęknięcia ściany homograftu w górnym biegunie sten-

tu, a angiografia wykazała wynacznienie kontrastu do górnego śródpiersia (ryc. 2.). Stan hemodynamiczny pacjenta był stabilny. W celu uszczelnienia przecieku, na balonie o średnicy 22 mm typu BIB wszczępieno stent pokryty dakronem (covered CP stent 8Z39), na zakładkę z poprzednio wszczępionym stentem. Rozprężenie stentu spowodowało kolejne pęknięcie homograftu z wynacznieniem do śródpiersia (ryc. 3.). Ponieważ stan hemodynamiczny pacjenta był stabilny, a wynacznienie do śródpiersia nie zwiększało się w ciągu godziny, na systemie 20 mm wszczępieno zastawkę Melody (Medtronic Inc., Minneapolis Minnesota). Szczegóły zabiegu przedstawiono w poprzedniej publikacji [3]. Pozycja i funkcja zastawki były prawidłowe, a ciśnienia w tętnicy płucnej, prawej komorze i aorcie wynosiły odpowiednio: 27/7 mm Hg, 42/3–5 mm Hg i 105/69 mm Hg. W 4. dobie po zabiegu wykonano kontrolne cewnikowanie serca z angiografią. Stwierdzono, że nowa zastawka funkcjonuje prawidłowo. Wielkość obszaru wynacznienia kontrastu do śródpiersia w górnym biegunie najwyższego stentu była jednak wyraźnie większa niż bezpośrednio po zabiegu (ryc. 4.). Zdecydowano skierować pacjenta na leczenie operacyjne. Dwa dni później usunięto uszkodzony homograft wraz z zastawką Melody i wszczępieno w jego miejsce homograft płucny 22 mm. Po 9 dniach pacjenta wypisano do domu w dobrym stanie. Stwierdzono, że ściany usuniętego homograftu były sztywne i całkowicie zwapniałe, tak że przypominały skorupę jajka.

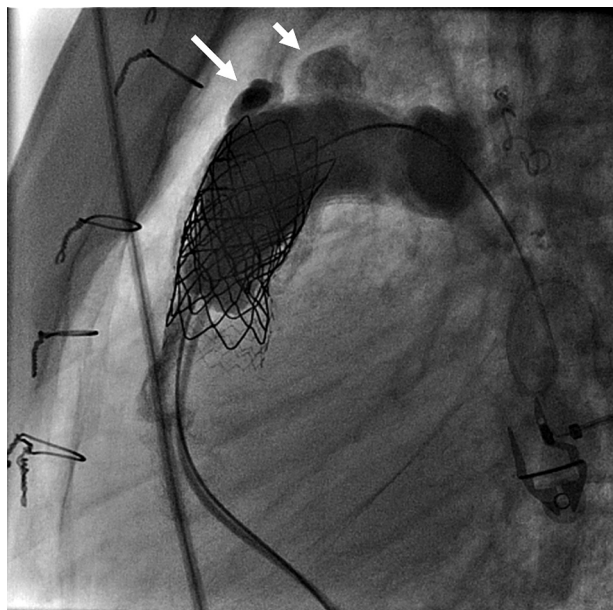
Ryc. 1. Bardzo zwapniały, „porcelanowy” homograft aortalny w pozycji płucnej w obrazie rentgenograficznym (skopia) w projekcji lewobocznej

Fig. 1. Severely calcified, “porcelain” aortic homograft in pulmonary position

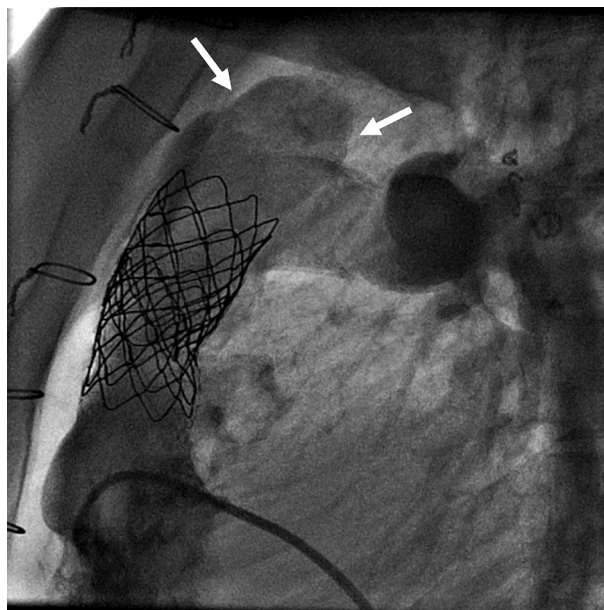

Ryc. 2. Pęknięcie ściany homograftu w górnym biegunie stentu (strzałka) wszczępionego w celu przygotowania miejsca dla zastawki. Projekcja lewoboczna

Fig. 2. Ruptured homograft wall at the superior margin of the first stent (arrow)

Ryc. 3. Stan bezpośrednio po zabiegu. Wynacznienie kontrastu do górnego śródpiersia na górnym brzegu stentu pokrywanego (*covered stent*) (strzałki), prawidłowo funkcjonująca zastawka Melody we wnętrzu pierwszego stentu. Projektcja lewoboczna
Fig. 3. End of the procedure: contrast extravasation at the superior margin of the covered stent (arrows). Melody valve in proper position inside the stents

Ryc. 4. Obraz angiograficzny w 4. dniu po zabiegu. Wyraźnie większy obszar wynacznienia kontrastu do śródpiersia (strzałki). Projektcja lewoboczna
Fig. 4. Angiography 4 days after the procedure. Significant enlargement of the extravasation in mediastinum (arrows)

Dyskusja

W niniejszej pracy przedstawiono pacjenta z atrezią płucną, u którego podczas czwartej operacji kardiochirurgicznej dokonano korekcji, łącząc prawą komorę z tętnicą płucną za pomocą pobranego ze zwłok homograftu aortalnego. W wyniku zmian degeneracyjnych doszło do dysfunkcji homograftu z powstaniem istotnego zwężenia i niedomykalności płucnej. Taka historia naturalna po tego rodzaju korekcjach jest typowa [4, 5], a pacjenci ci wymagają kolejnych (piątej w przypadku opisywanego pacjenta) reoperacji. Nieoperacyjne wszczepienie zastawki biologicznej może obecnie stanowić alternatywną opcję terapeutyczną [1–3, 6, 7]. Przy takim zabiegu doszło jednak do powikłania, z którego należy wyciągnąć wnioski.

Do korekcji odpływu prawej komory stosowane są homografty płucne i aortalne. Zmiany degeneracyjne zachodzą szybciej w homograftach aortalnych niż w płucnych, a procesy wapnienia są bardziej nasilone [8, 9]. Podjęto próbę przeznaczeniowego wszczepienia zastawki płucnej u pacjenta z bardzo zwapniałym homograftem, który – patrząc na obraz radiologiczny oraz retrospektywnie po usunięciu operacyjnym – można nazwać analogicznie do porcelanowej aorty „porcelanowym” homograftem aortalnym. W opisanym przypadku ściana konduitu miała postać zwapniałej skorupy, a stosunkowo sztywne stenty powodowały pęknięcie konduitu na zagiętym odcinku. Podobne

powikłania opisywano w czasie zabiegów przeznaczeniowego wszczepiania zastawek płucnych [1], a zastosowanie stentów powlekanych (*covered stent*) jest zwykle właściwym postępowaniem. Wydaje się, że w przypadku tak nasilonego zwapnienia ścian jak u przedstawionego chorego wszczepianie kolejnego stentu powlekanego na zagiętym odcinku konduitu mogło prowadzić do dalszych uszkodzeń, niebezpiecznych dla życia pacjenta. Obecne po poprzednich operacjach zrosty w śródpiersiu zapobiegły jednak krwotokowi do klatki piersiowej – powstał tętniak rzekomy, który powiększył się w czasie kilku dni. Z tego też powodu zdecydowano o przeprowadzeniu operacji.

Wydaje się, że obecność „porcelanowego” homograftu aortalnego (ryc. 1.) powinna stanowić przeciwwskazanie do przeznaczeniowego wszczepienia zastawki płucnej.

Piśmiennictwo

1. Lurz P, Coats L, Khambadkone S i wsp. Percutaneous pulmonary valve implantation: impact of evolving technology and learning curve on clinical outcome. *Circulation* 2008; 117: 1964-1972.
2. Demkow M, Biernacka EK, Spiewak M i wsp. Percutaneous pulmonary valve implantation preceded by routine pre-stenting with a bare metal stent. *Catheter Cardiovasc Interv* 2011; 77: 381-389
3. Demkow M, Ruzyłło W, Włodarska EK i wsp. Non-surgical, transcatheter pulmonary valve implantation – first experience. *Kardiologia Pol* 2009; 67: 110-114.

4. Boethig D, Goerler H, Westhoff-Bleck M i wsp. Evaluation of 188 consecutive homografts implanted in pulmonary position after 20 years. *Eur J Cardiothorac Surg* 2007; 32: 133-142.
5. Luk A, Butany J, Erlich SA i wsp. Long-term morphological changes in a cryopreserved pulmonary valve homograft. *Can J Cardiol* 2007; 23: 817-819.
6. Bonhoeffer P, Boudjemline Y, Saliba Z i wsp. Percutaneous replacement of pulmonary valve in a right-ventricle to pulmonary-artery prosthetic conduit with valve dysfunction. *Lancet* 2000; 356: 1403-1405.
7. Khambadkone S, Coats L, Taylor A i wsp. Percutaneous pulmonary valve implantation in humans: results in 59 consecutive patients. *Circulation* 2005; 112: 1189-1197.
8. Niwaya K, Knott-Craig CJ, Lane MM i wsp. Cryopreserved homograft valves in the pulmonary position: risk analysis for intermediate-term failure. *J Thorac Cardiovasc Surg* 1999; 117: 141-147.
9. Bando K, Danielson GK, Schaff HV i wsp. Outcome of pulmonary and aortic homografts for right ventricular outflow tract reconstruction. *J Thorac Cardiovasc Surg* 1995; 109: 509-518.